

3. Борисов О.Б., Колосков Б.Т. Советско-китайские отношения. 1945–1970. М., 1972. 476 с.
4. Дубинин Ю.А. Китайско-американские отношения. 1955–1972 гг. : дис. ... канд. ист. наук : 07.00.05. М., 1975. 267 с
5. Место Китая в глобальной политике США / редкол.: В.П. Лукин (отв. ред.) и др.]. М., 1987. 359 с.
6. Советско-китайские отношения. 1917–1957: Сборник документов / отв. ред. И.Ф. Курдюков. М., 1959. 467 с.
7. Усов В. Тайваньский кризис 1958 г. *Проблемы Дальнего Востока*. 1993. № 6. С. 118–127.
8. Чэн Г. Эволюция политики США в отношении КНР (1949–2016 гг.) : дис. ... канд. ист. наук: 07.00.15. М., 2019. 221 с.
9. Eisenhower D.D. The White House Years. Vol. II. Waging Peace (1956–1961). N.-Y., 1965. 471 p.
10. President D. Eisenhower's press conference on August, 27, 1958. Foreign Relations of the United States. URL: <https://history.state.gov/historicaldocuments/frus1958-60v19/ch2>

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-288-6-15>

Демочко Г. Л.

*кандидат історичних наук,
доцент катедри суспільних наук
Харківського національного медичного університету
м. Харків, Україна*

Семиволос В. О.

*студентка II медичного факультету
Харківського національного медичного університету
м. Харків, Україна*

СУБКУЛЬТУРА АНІМЕ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ

Міжкультурна комунікація сприяє обопільному збагаченню регіонів, які обмінюються культурним досвідом, розкриваючи загадки своєї ментальності. Дивовижний світ країни сонця, що сходить, відкрився нам не так давно, адже до здобуття незалежності Україна мала досить обмежені контакти з Японією. Відтепер наші країни відкриті для міжкультурного діалогу, проте традиційно східний партнер залишається

більш закритим, а от українці радо знайомляться з японською культурою та сприймають її цінності та традиції, досліджуючи не тільки філософські підвалини, а в першу чергу масову культуру, яка зацікавила вітчизняну молодь.

Мистецтво каліграфії, тонкощі чайної церемонії, ікебана, сумо, суші... Це перше, з чим асоціюється Японія у пересічного українця. Однак насправді японсько-українські зв'язки значно глибше, ніж можна собі уявити. Відомо, що візитівкою японської культури є аніме та манги – своєрідні жанри творчості для людей будь-якого віку. Багато років вони сприймалися як мультиплікаційні фільми та розважальні комікси без суттєвого сенсового навантаження, та прийшов час відкрити очі на самобутню японську культуру та довести, що аніме та манга є повноцінними жанрами із глибокими моральними засадами. При цьому притаманні вони не тільки східному світові, а й представляють загальнолюдські цінності, які перекидають місточок до споживача з будь-якого куточку світу.

Аніме (з англ. animation – анімація) – це японські анімовані фільми. Аудиторія цього виду мистецтва – від підлітків до дорослих. Аніме користується популярністю у всьому світі. Воно різниться характерною манерою зображення персонажів та фону. Випускаються у вигляді телевізійних серіалів, анімаційних повнометражних фільмів, пристосованих для показу в кіно.

За жанром аніме різноманітне, воно більш властиве мистецтву кіно, ніж анімації. Аніме має свої специфічні властивості, притаманні лише японській культурі. Перевагу надають віковій орієнтації на глядача. На противагу інших країн, анімація є переважно абстрактним мистецтвом для дітей, використовується для пародійних та гумористичних творів. Аніме є повноцінним мистецтвом, переважно драматичного характеру.

Вік зародження аніме – ХХ століття. У той час японські кінорежисери почали перші експерименти з винайденою на Заході технікою анімації. Перші анімаційні фільми були маленькі, переважно до 5 хвилин. Авторами їх були художники-одинаки, які відтворювали ранні дослідження американських і європейських аніматорів. Для раннього виду аніме була властива наявність чотирьох пальців у героїв. За американською традицією було нескладно малювати чотири пальці, які виглядають естетичніше. Але згодом художники повернулися до малювання п'яти пальців.

Аніме було настільки популярним, що розвинуло появу отаку та хікікоморі.

Розглянемо перший термін – отаку, яким позначають осіб, які багато часу приділяють своїм захопленням: аніме чи манзі. У цьому терміні виражено негативний відтінок. Цим терміном називають людей, які

втратили інтерес до всього, окрім свого хобі, які мають обмежене коло однодумців. Слово «отаку» є одним із займенникових суфіксів ввічливості, наприклад: -сан, -чан, -тян, -кун та інших. У давнину це було одне з найввічливіших звертань – «отаку», що означає «Ваш дім». Друга половина ХХ-го століття – цим словом називали себе члени різноманітних неформальних клубів, таких, як клуби за інтересами. Це слово набуло нового значення. Теоретично, закомплексовані члени таких клубів, відзначалися ввічливістю у спілкуванні, зловживаючи суфіксами на зразок отаку. Вперше це слово-термін з'явилося у ряді статей «Дослідження “отаку”» автора Накаморі Акіо. Цей цикл публікувався в журналі «Манга бурікко», який присвячений лоліконній манзі. Період публікування з червня по грудень 1983 року. У назві твору було використано слово, яким, за свідченням Накаморі, часто називали себе представники цієї субкультури [1].

Хікікоморі (з яп. «той, хто замкнувся») – соціофоб, молодий відлюдник, особа, що не бажає соціалізуватися, уникає контактів з суспільством. Походження терміну японське. Він використовується в Японії, щоб позначити соціофобів та психічні розлади у молодого покоління. Найчастіше виявляється у юнаків і дівчат із заможних сімей віком до 30 років, для того, щоб адаптуватися у суспільстві. У Японії налічується до 1 млн хікікоморі, що становить 20% від усієї кількості молодих людей. А за офіційними даними міністерства охорони здоров'я Японії – близько 50 тисяч людей [3].

Відомо, що люди, які страждають на синдром хікікоморі, мають агресивну поведінку. Міністерство охорони здоров'я Японії визначає хікікоморі як осіб, які відмовляються від соціалізації, не залишають батьківський дім, перебувають в ізоляції від суспільства та сім'ї у окремій кімнаті більше шести місяців, не працюють та не мають заробітку. Деякі люди перебувають в ізоляції до десятка років.

Хоча аніме надзвичайно популярне у Японії, є і противники цього виду мистецтва. Деяким людям не подобається аніме за емоційність. Глядач вважає, що мультфільми створюють тільки для дитячої аудиторії, він очікує і відповідного розвитку сюжету, може відчуватися дискомфорт від перегляду аніме, розрахованого на юнацьку чи дорослу аудиторію, або відмовляючись від перегляду, створює заочну негативну думку про твір. Часто глядачам не подобається графічне зображення героїв – сумні «великі очі» або гучні голоси персонажів, це викликає дискомфорт у європейців.

Аніме пройшло довгий шлях розвитку від початку анімації, фільмів Тедзуки, до того часу, коли здобуло популярність у світі. Сюжети аніме ускладнювалися від дитячої аудиторії до дорослої, ставали складнішими і серйознішими. Аматори жанру створили аніме-серіали, розраховані на

підліткову аудиторію – хлопців і дівчат відповідного віку. Відомо, що є фанати аніме серед дорослих та літніх людей. Воно мало наздоганяти мангу, яка виникла у більш ранній період і завоювала популярність серед японців [2].

Звідси можна зробити висновок, що серед різноманітного матеріалу потрібно відбирати як шедеври, так і неповноцінні твори. Завдання батьків та представників старшого покоління – слідкувати за тим, що читає та дивиться ваша дитина, і не дозволяти дивитися серіали, з яких пропагується насилля, жорстокість. Потрібно починати дивитися аніме з кращих робіт режисерів, які представляють вищу японську культуру. Наразі в Україні діють клуби за інтересами без вікових обмежень, молодіжні угруповання, які пропагують якісну японську культуру, проводять творчі заходи, зокрема Comic Con Ukraine – щорічний фестиваль коспею, що відкриває українцям чарівний східний світ.

Список використаних джерел:

1. Парамонова В. А. Манга в Японії: захисний рефлекс надміру урбанізованого суспільства чи культурно-цивілізаційний здобуток нації? URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6618/Paramonova_Manga_v_Yaponiyi_zaxys_nyj.pdf?sequence=1&isAllowed=y
2. Аніме та манга українською. URL: <https://goo.gl/vq7dWa>.
3. Донцова О. Сленг субкультури аніме: джерела запозичення і зв'язки з іншими молодіжними субкультурами. *Мовний простір слов'янського світу* : тези доповідей III Всеукраїнської наукової конференції студентів, аспірантів і молодих учених. 2017. С. 32–34.